

Рецензия

от проф. д-р Мариета Иванова Костянева, д.м.

Относно: Конкурс за заемане на академична длъжност „доцент“ по офталмология към Катедрата по Очни болести и зрителни науки, Медицински факултет, Медицински университет – Варна
на д-р Младена Николаева Радева, д.м.

Д-р Младена Николаева Радева е единствен кандидат за заемане на академична длъжност „доцент“ по специалност „Очни болести“, професионално направление „7.1 Медицина“, в област на висшето образование „7. Здравеопазване и спорт“ към Факултет „Медицина“, Катедра „Очни болести и зрителни науки“, съгласно обява в Държавен вестник, бр. 102 от 23.12.2022 г.

Кратки биографични данни

Д-р Младена Николаева Радева е родена през 1990 год. През 2015 год. се дипломира като магистър по медицина в Медицински Университет – Варна. От 2015 год. до 2019 год. е специализант по „Очни болести“ към Медицински Университет – Варна, Специализирана Болница за Активно лечение - Варна. В периода 2018-2021 год. е редовен докторант към Катедра по очни болести и зрителни науки, МУ- Варна. През 2021 год. успешно защитава дисертационен труд за придобиване на ОНС „доктор“ на тема: „Възможности за микроструктурен анализ и оценка на уврежданията на предната очна повърхност от ултравиолетови лъчи с естествен и изкуствен произход“. През 2018-2020 год. придобива допълнителна квалификация – магистър по здравен мениджмънт и медико-социални грижи към МУ-Варна. От 2018 год. до сега д-р Младена Радева е последователно асистент и главен асистент (от 2021год.) в Катедра по очни болести и зрителни науки, МУ – Варна. От 2020 год. до момента е лекар-офталмолог в Специализирана Болница по Очни Болести за Активно Лечение – Варна. Д-р Младена Радева владее английски и испански език и има много добра компютърна грамотност.

Учебно-преподавателска дейност

Учебно-преподавателската дейност на д-р Младена Радева започва през 2017-2018 год., най-напред като хоноруван, а от началото на 2018 год. като редовен преподавател. Според представената справка кандидатката има за последните 3 учебни години средна натовареност от 345 учебни часа от водене на упражненията на студенти БЕО и АЕО (при норматив 220 учебни часа). Преподавателският ѝ стаж е близо 5 години. Има участие в учебник – колективен, с общ обем от 350 стр.

Научно-изследователска дейност

В настоящия конкурс за доцент д-р Младена Радева участва с 1 дисертация за получаване на ОНС „доктор“, защитена през 2021год.: „Възможности за микроструктурен анализ и оценка на уврежданията на предната очна повърхност от ултравиолетови лъчи с естествен и изкуствен произход“. Кандидатката представя 1 монография, издадена през 2022 год. - „Мейбомиевите жлези - норма и патология“, с обем 230 страници. Д-р Младена Радева има 27 публикации в списания и сборници, като в 3 от тях е самостоятелен автор, а в 24 - в съавторство. Както следва тя е първи автор – в 8 публикации и 2 научни труда, втори автор – в 10 публикации, трети автор – в 5 публикации и четвърти автор – в 4 публикации. Единадесет от публикациите са на български език, а 16 – на английски език. Има участие в 1 национален и 8 университетски проекти, както и 20 участия в научни форуми, като 15 от тях са в национални и международни конгреси и конференции в България и 5 – в международни научни форуми в чужбина.

Основните направления в научните трудове на д-р Младена Радева са следните:

1. Изследване на въздействието на ултравиолетовата светлина върху очния анализатор
2. Микроструктурен анализ на очна повърхност
3. Диагностика и лечение на глаукома
4. Детско зрение – превенция и профилактика
5. Изучаване на Мейбомиевите жлези като част от очната повърхност

НАПРАВЛЕНИЕ 1: Изследване на въздействието на ултравиолетовата светлина върху очния анализатор

В няколко проучвания на автора (Г7.1, Г7.4, Г7.5, Г8.4, Г8.7) обект на изследване са микроструктурните промени в предната очна повърхност в резултат на ултравиолетово облъчване чрез *in vivo* лазер скенираща конфокална микроскопия (ИВЛСКМ), както от естествен, така и от изкуствен източник (като за такъв е избран солариум). В научната литература се откриват ограничени публикации за ефектите на количествено измеримото УВ излагане на очната повърхност, особено на микроструктурно ниво. Научните трудове на кандидатката дефинират качествени микроструктурни промени в роговицата и конюктивата, които настъпват под въздействие на ултравиолетови лъчи с естествен произход, както и количествените разлики в плътността на клетките на предната очна повърхност, когато не се откриват нито количествени, нито качествени изменения при клинична биомикроскопия.

Потвърдена е хипотезата относно ултравиолетовата светлина като потенциален етиологичен фактор за „стареене“ и възникване на различни патологии на очната повърхност. Доказана е нуждата от оптималната защита на очната повърхност, както и връзката между очна слънцезащита и микроструктурните промени на очната повърхност.

НАПРАВЛЕНИЕ 2: Микроструктурен анализ на очна повърхност и муциновите топчета при употребата на контактни лещи (Г7.2) и Микроструктурен анализ на очна повърхност и пръстена на Kayser-Fleischer при болест на Wilson (Г7.3)

Чрез *in vivo* конфокална микроскопия се доказва, че муциновите топчета повлияват повърхността на роговицата, което включва дезинтеграция на епитела и активиране на кератоцитите. Основният предразполагащ фактор за появата на муциновите топчета е неравномерната повърхност на роговицата.

За пръв път в световната литература се извърши и описа микроструктурен анализ на пръстена на Kayser-Fleischer при пациенти с болест на Wilson чрез *in vivo* конфокална микроскопия (повишена роговична дебелина, намалена гъстота на клетки и необичайни микроструктури).

НАПРАВЛЕНИЕ 3: Диагностика и лечение на глаукома

Научните изследвания на кандидатката са свързани с изучаване на спецификите на диагностиката и лечението на глаукомата в границите на България, както и потенциалните социални рискове, свързани с тази нозологична единица.(Г8.2, Г8.5, Г8.15). Публикувани са данни относно използваните от специалистите и младите офталмолози методи за изследване, диагностика и лечение на глаукомата, както и трудностите, които те изпитват. Идентифицирани са пропуските при обучението на специалистите по офталмология и младите специалисти по отношение на заболяването глаукома. Потвърдена е връзката между наличие на глаукомна увреда и предпоставки за произшествия на пътя.

НАПРАВЛЕНИЕ 4: Детско зрение – превенция и профилактика (Г8.6, Г8.9, Г8.12)

Потвърдена е висока ефективност и ефикасност на скрининговите програми за опазване на детското зрение с цел намаляване на амблиопията сред популацията на гр.Варна. Проведено е проучване с цел контрол на прогресията на миопията при деца с адаптация на мултифокални контактни лещи с далечен дизайн.

НАПРАВЛЕНИЕ 5: Изучаване на Мейбомиевите жлези като част от очната повърхност (монографичен труд, Г8.13, Г8.16)

Дисфункцията на Мейбомиевите жлези (ДМЖ) е изключително често срещано състояние в очната практика. Монографичният труд на автора описва в детайли анатомията и патофизиологията на Мейбомиевите жлези, връзката им със синдрома на сухото око, методите за диагностициране и лечение на увредата им.

Заклучение

Основната научно – изследователската дейност на д-р Младена Радева е насочена към предната очна повърхност. Преобладават трудовете, свързани с микроструктурен анализ на очната повърхност чрез конфокална микроскопия. Д-р Радева доказва, че конфокалната микроскопия, която позволява качествена и количествена оценка на очните структури на клетъчно ниво, е уникална методика за България, представляваща мост между научноизследователската дейност и клиничната практика. Тя дава възможност за откриване и проследяване на хистопатологични изменения преди

настъпването на клинични такива. Считам за съществен принос осъщественият от кандидатката и публикуван за първи път в световната литература микроструктурен анализ на промените на очната повърхност под въздействие на ултравиолетови лъчи с естествен и с изкуствен произход. За пръв път в българската литература е публикуван цялостен труд, разглеждащ Мейбомиевите жлези. Описват се в детайли всички необходими методи за диагностика на Мейбомиевите жлези. Монографията на д-р Радева може да се посочи като своеобразен гайдлайн, обхващащ стъпките за лечение на патологията на Мейбомиевите жлези.

Д-р Радева е перспективен млад учен със специални интереси в сферата на преден очен сегмент, роговица, сухо око. Тя засяга актуални научни проблеми, които откриват нови хоризонти в развитието ѝ. В представената научна продукция се разглеждат и проблеми, касаещи специализиращите и младите специалисти. С отговорност и хъс подхожда към задачите, които си поставя. Притежавайки задълбочени теоретични познания, кандидатката има качества да разгърне научно-изследователския си потенциал и да се усъвършенства като клиницист. Представените за рецензия научни трудове на д-р Радева са предпоставка за нейни бъдещи още по-големи научни достижения. По обем и качества научната продукция на кандидатката отговаря на изискванията за доцент на МУ-Варна. Предлагам научното жури да гласува „положително“ относно получаването на академична длъжност „ДОЦЕНТ“ от д-р Младена Николаева Радева.

05. 05. 2023 год.

Проф. Мариета Костянева, д.м.